

Foaia Diecezană

Organul eparhiei ortodoxe române a Caransebeșului

<p>Prețul abonamentului :</p> <p>Pe un an 240 Lei Pe jumătate de an 120 Lei Pe un pătrar de an 80 Lei Un număr 5 Lei Pentru străinătate pe un an . . . 300 Lei</p>	<p style="text-align: center;">APARE DUMINECA</p> <p>Manuscrisele nu se înapoiează și se adresează redacției „Foaia Diecezană”, iar banii pentru abonamente și inserațiuni se trimit administrațiunii „Tipografia și Librăria Diecezană” în Caransebeș.</p>	<p>Prețul inserțiunilor :</p> <p>Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 120 Lei, până la 200 de cuvinte 180 Lei, de aci în sus 200 Lei</p>
---	--	---

† Mitropolitul Dr Nectarie Cotlarciuc al Bucovinei

Mândra Bucovină a îmbrăcat haină de doliu. La reședința mitropolitană din Cernăuți s'a stins din viață joi dr Nectarie Cotlarciuc arhiepiscop al Cernăuților și mitropolit al Bucovinei.

Vestea sguduitoare a întristat adânc inimile drept credincioșilor din Bucovina, deși toți cunoșteau starea extrem de gravă a Păstorului lor. Ea este azi împărtășită în afară de hotarele Bucovinei de toți cari l-au știut pe bunul și blândul mitropolit Nectarie.

De un an și mai bine buletinul oficial al eparhiei ducea comunicate, ba liniștitoare, ba altele din cari reieșea starea îngrijorătoare a mitropolitului. Un cancer stomacal i-a ros zi de zi, clipă de clipă, pâzna vieții, pânăce aceasta a cedat, punându-se capăt unei existențe tragice.

Mitropolitul Nectarie moare în vârstă de 60 ani, fiind născut la 19 Februarie 1875 în comuna Stulpicani din județul Câmpul-lung al Bucovinei. A urmat liceul ortodox român dela Suceava, luându-și maturitatea în 1895. A urmat apoi teologia și filosofia la Universitatea din Cernăuți, unde și-a dat și doctoratul în teologie și în filosofie. Își deșăvârșește apoi studiile la universitățile din Viena, Bohn și München.

La vârsta de 26 ani este hirotonit diacon al catedralei mitropolitane din Cernăuți și numit simultan profesor la liceul de stat. În 1902 trece la biblioteca universității, ajungând în 1918 directorul acesteia.

Numit profesor la facultatea de teologie în 1915, ajunge în 1920 decan al acestei facultăți. Răposându-i între timp soția, în 1923 este hiro-

tesit arhimandrit mitrofor, ajungând încă în acelaș an episcop al Cetății-Albe-Ismail.

După demisia Mitropolitului Vladimir de Repta, întâmplată în anul următor, marele colegiu îl alege încă în 1924 ca arhiepiscop și mitropolit al Bucovinei și în toamna aceluiaș an este instalat în noua demnitate.

Ca profesor de teologie practică și fost preot de mir răposatul și-a câștigat mari și prețioase experiențe de viață, cari i-au fost de bun folos în chemarea sa pastorală. De aceea mitropolitul Bucovinei s'a împărtășit de multă dragoste și largă simpatie. Ca fost profesor a prețuit munca istovitoare dela catedră a profesorilor, iar în sarcinile grele ale administrației s'a bucurat de ajutorul P. S. episcop locotenent Ipolit și a celorlalți colaboratori.

Sănătatea sa sdruncinată au amărit-o și mai mult unele dificultăți ivite în jurul fondului bisericesc, odinioară atât de puternic, dar pe care conjuncturile economico-financiare noi l-au depreciat cu totul. Dușmăniile s'au potolit, în timpul din urmă au amuțit; ca să se vadă mai târziu altfel, cu ochiu curat și sânge rece; dar atunci nu va mai fi stâlpul de om care a fost mitropolitul Nectarie.

Credincioșii din Bucovina și Cernăuți, această alma mater a științei teologice ortodoxe, îl vor petrece azi în ultima sa cale pe mitropolitul lor... încă unul cu sfârșit așa de tragic; îl vor deplânge ca pe un părinte bun și iertător. Florile și frumusețea naturii — pe care mitropolitul Nectarie o sorbea exact acum șapte ani în societatea arhierelui nostru Filaret din parfumul Cișmigiuului — nasc și renasc, și din ele se împletesc apoi coroane de morminte și cadre atât de triste pentru moarte.

Cu roua lacrimilor noastre stropim florile de pe coșciugul unui ierarh mort în chinuri și dureri, zicându-i creștinește: Dumnezeu să-l ierte!



Viața tainică a lui Iisus Hristos

De: Prof. C. Rudneanu.

Și în Palestina acest idiom n'a fost cel evreesc al cărților sfinte ebraice — care de mult timp a fost o limbă moartă, o limbă liturgică — ci *aramaica* sub forma dialectului semitic, care era în Galileia. Iisus Hristos tiner fiind a învățat limba ebraică citind Biblia în această limbă sfântă. Iată ce ne spune sf. ev. Matei: „Și pe la ceasul al nouălea Iisus a strigat cu glas tare: Eli, Eli, lama sabactani, adică Dumnezeuul meu, Dumnezeuul meu, de ce m'ai părăsit“ (Matei 27, 46). E adevărat că și limba greacă era destul de vorbită în Galileia, îndeosebi în orașele *Seforis* și *Tiberiada* în apropiere de Nazaret. Această limbă a început sub Alexandru cel Mare să ia un avânt deosebit. Hellenismul a început să penetreze tot mai mult în Orient. Iisus a știut această limbă, fiindcă s'a întreținut grecește cu unii: „Niște Greci dintre cei ce se suiseră să se închine la praznic s'au apropiat de Filip* care era din Betsaida Galileii, l-au rugat și au zis: Domnule am vrea să vedem pe Iisus. Filip s'a dus apoi la Andrei, apoi Andrei și Filip au spus lui Iisus. Iisus a răspuns și le-a zis: A sosit ceasul să fie proslăvit Fiul omului“ (Ioan 12, 20—23).

Era obiceiul la Evrei ca aceia dintre copiii, cari vroiau să devină cunoscători de lege — să cunoască doctrina legislativă — urmau ani de-a rândul cursurile academiilor rabinice din Ierusalim sau din alte orașe ale Palestinei. Astfel a fost tinerul Saul, sf. apostol de mai târziu, care a studiat la „picioarele lui Gamaliel“. Iisus Hristos n'a frecventat o astfel de școală superioară și n'a suferit o influență rabinică — fiindcă ce puteau să-l învețe rabinii pe acest mare învățător al lumii — ce trebuință avea el de interpretările meschine, triviale și complicate ale cărților lor sfinte, grele și de o erudiție searbădă, care nu meritau niciodată titlul de știință. Dacă totuși îl numeau pe Iisus „*rabi*“ sau „*raboni*“ în mare parte și discipolii săi: „În timpul acesta ucenicii îl rugau să mănânce și ziceau: Învățătorule, mănâncă!“ (Ioan 4, 31) „Ucenicii l-au întrebat: Învățătorule cine a păcătuit, omul acesta sau părinții lui, de s'a născut orb?“ (Ioan 11, 8) „Iisus i-a zis: Marie! Și s'a întors și i-a zis în evreește: Rabuni, adică Învățătorule“ (Ioan 20, 16). Acest titlu de „*Rabi*“ i l-au dat lui Iisus Hristos fiindcă El era un adânc cunoscător al legii și al scrierilor religioase. Nici o persoană n'a meritat mai mult acest titlu și acest nume mai mult ca Iisus

Hristos. Noi vedem din viața sa publică, că El asista adeseori la pioasele exerciții ale cultului în sinagogă în zilele Sabatului și în sărbători. Aci asculta El lectura Biblicii și comentariile ce se făceau. El a asistat la discuțiunile cari se angajau între cei mai celebri cunoscători de lege. Din citatele directe sau din diferitele aluziuni ce le-a făcut Iisus Hristos, deducem că două părți ale scrierii sfinte ocupau locul întâi: psalmii și profeții. Biblia a fost pentru Iisus Hristos un izvor de apă vie care a izvorit din sufletul său sfânt, un aliment foarte alinător și tămăduitor pentru atâtea suflete însetate de dreptate, de adevăr și frumos.

Dela această probabilitate noi trecem direct la terenul mai precis, vom căuta să amintim despre *experiența externă*, contactul ce l-a avut Iisus Hristos cu natura, cu viața politică socială din acel timp.

Din tinerețea Sa Iisus a învățat sa cetească din cartea mare a naturii și din cartea vieții, cum nimeni n'a mai făcut până la El. El ne-a dat descrierile cele mai frumoase, cele mai fericite, cu aplicațiunile cele mai înțeleghătoare și pline de învățătură. Iisus Hristos a iubit mult natura frumoasă din Galileia, dar El nu se lasă ademenit niciodată numai de natura externă, numai de frumusețea pur externă. Senzul adânc și artistic înainte de toate e religios. Peste tot în natură El contemplă numele Dumnezeului atotputernic și infinit de bun. Lumea animalelor și plantelor îi dau soluțiile cele mai frumoase problemelor celor mai grave, de exemplu: „Iisus le-a pus înainte o altă pildă și le-a zis: Împărăția cerurilor se aseamănă cu un om care a semănat sămânță bună în țarina lui. Dar, pe când dormeau oamenii, a venit vrăjmașul lui, a sămănat neghină între grâu, și a plecat. Când au răsărit firele de grâu și au făcut rod, a eșit la iveală și neghina. Robii stăpânului casei au venit și i-au zis: Doamne, n'ai sămănat sămânță bună în țarina ta? De unde dară neghină? El le-a răspuns: Un vrăjmaș a făcut lucrul acesta. Și robii i-au zis lui: Vrei dară să mergem să o smulgem? Nu, le-a zis el, ca nu cumva smulgând neghina să smulgeți și grâul împreună cu ea. Lăsați să crească amândouă și la vremea secerișului, voi spune secerătorilor: Smulgeți întâi neghina și legați-o în snopi, ca s'o ardem, iar grâul strângeți-l în grânarul meu“ (Matei 13, 24—30).

Toate parabolele lui Iisus ne arată până la ce treaptă a fost El plin de atenție și de detaliu față de lumea plantelor și animalelor.

Caracterul politic-social în care a trăit Iisus, l-a făcut ca anumite răspunsuri ale Lui să fie

directe și pline de înțelepciune divină. Toate aceste vor fi exercitate într-o măsură oarecare viața lui Iisus Hristos — dar adevărul e următorul: *Originea adevărată, viața adevărată, influența directă, trebuie să o căutăm în Ceriuri, nu pe pământ, fiindcă El singur ne spune: „Învățătura Mea nu este a Mea, ci a Celuice M'a trimis“ (Ioan 7, 16).* Învățătura lui Iisus prin urmare e dela Tatăl ceresc — adevăratul educator e însăși „*Dumnezeu Tatăl*“. Mediul, țara, familia, sinagoga, lecțiile, experiențele din Biblie, vor fi contribuit într-o măsură oarecare asupra lui Iisus — dar adevăratul instructor a fost „*Cuvântul*“ însuși, fiindcă omul Iisus nu poate fi despărțit de Dumnezeu Iisus. Creșterea despre care ni se vorbește în sf. evanghelii trebuie înțeleasă în felul următor: Copilul Iisus creștea în înțelepciune înaintea lui Dumnezeu Tatăl și înaintea oamenilor; și omenescul din Iisus Hristos, n'a servit decât proporțional trebuințelor după însăși dezvoltarea legilor omenești și a misiunii dumnezeiești. Acesta este adevărul de veci pe care învățații n'au putut în întregime să-l înțeleagă și pe care creștinii îl trăesc din plin prin viața și faptele lor! (Stârșit)

Săptămâna.

Nimic nu este acoperit, care nu se va descoperi; nici ascuns care nu se va cunoaște. Deci ori ce veți zice la întunec, se va auzi la lumină; și ceea ce veți vorbi la ureche în cămări, se va da în știre deasupra caselor. Luca c. 12 v. 2—3.

Nu de mult într-o călătorie mai lungă aveam în acelaș compartiment de tren trei veritabili marxști. Ca oameni supra saturați de lecturi ieftine și cu discursurile „*tovarășilor*“, s'au dovedit vorbăreți. Au profitat de ținuta preoțească și au început cu glas ridicat a discuta problemele sociale — prin ochelari marxști — și bine înțeles au ajuns la ordinea socială actuală. Nu mai trebuie să amintesc că au fost critici destul de transparente la adresa tuturor așezămintelor ce garantează **ordinea, bunăstarea și pacea** societății de astăzi, în deosebi la noi în țară și în special structura noastră etnică și etică. Cei trei „*tovarășii*“ erau români muncitori într'un atelier de stat. Unul din ei povestea că a fost tradus în fața Consiliului de război, pentru că între bagajele personale pe tren, i s'a aflat fotografia lui Marx, pe care dorea să o pună la locul de cinste în casa sa.

Acest „*tovarăș*“ — cu multă lectură marxistă — era totuși elementul ponderator în discuția ce s'a iscat între preot și „*tovarășii*“ și am auzit ulterior, că a fost calmat altă dată cu multă energie și demnitate de venerabilul preot Nicolae Balmez. „*Tovarășul*“ a ținut bine minte lecția și că a fost de mult folos.

*

Când scriu aceste rânduri, am în față alt „*tovarăș*“ — dar unul obiectiv — care făcea amare reflexiuni asupra marxismului. Imi povestea că a fost în fața Consiliului de război pentru o grevă. Era fericit că a scăpat, putând să dovedească nevinovăția. Suprema lui satisfacție a fost, că pe instigatorul grevei l-a aflat **cerșind** într'un sat. L-a recunoscut pe instigatorul „*tovarăș*“ în momentul, când **cerșea tocmai dela un preot** și l-a invitat ca pe un preț destul de mare, să-i dea ajutor la o lucrare ce era de **specialitatea instigatorului**. Și „*tovarășul*“ a refuzat câștigul cinstit plecând mai departe să cerșească.

*

Când mi-s'a povestit tragedia dela Consiliul de război și identificarea instigatorului, am deschis sf. Scriptură la Luca c. 12 v. 2—3 și povestitorul s'a convins că Marx este un apostol fals.

*

Și văd că săptămâna este rezultatul unor intense frământări pe tema modificării Constituției. Ziarele ne aduc cele mai contradictorii declarații și manifestări. Trag concluziile cele mai îngrijorătoare. Cu alte cuvinte senzaționalul timpului este monopolizat de părerile lui X sau Y, personalitate de mare marcă politică. Dacă se pronunță pro sau contra modificării Constituției, Statul se clatină.

*

Mă gândesc la cartea lui Jellinek: „*Ființa activă a Statului*“. Jellinek pune fiecare organizație în cadrul unei normale funcționări în Stat: „*Organizația economică satisface interesele materiale, familia se îngrijește de perpetuarea speciei, Biserica îngrijește de trebuințele sufletești* — cele mai mari și mai de seamă în viața colectivă și individuală — până când **Statul** este factorul de armonizare a tuturor organizațiilor, pentru a asigura societății siguranța din afară și pacea internă“.

*

Sub impresiunea îngrijorării din „*presă*“ mă gândeam la satisfacția unui muncitor de atelier, cinstit, care a surprins — prin voia

lui Dumnezeu — pe cauzatorul atâtor nenorociri, cerșind și mai ales refuzând o ofertă atât de frumoasă de câștig cinstit. Mă gândesc la faptul că în Capitală un fioros bandit a fost oribil mutilat de un automobil și că în haina sa, s'a găsit inventarul tuturor tâlhăriilor și crimelor.

Sub aplicarea în fapt și din convigere a Mântuitorului Hristos „să iubești pe de aproapele tău ca pe tine însuși” și convins că „nimic nu este acoperit, care nu se va descoperi”, vor dispărea toate frământările incopiate cu legislații de Stat, nu vom mai găsi inși cari propagă „munca și retribuția egală” după concepția lui Marx, vom fi feriți de tâlhari și tâlhării și vom înțelege că Biserica cu ale sale învățături este pârghia spirituală în Stat și că în ordinea materială și socială Statul așezat pe învățăturile Mântuitorului Hristos este și fără „gravele frământări constituționale” un factor util și important.

Pr. Traian Constantin.

Vizitațiuni canonice.

În vremea de azi, când mulți se socot a fi valori și ca atari au dreptul de a pune lumea la cale, cu toate că la spatele lor n'au încă experiența vieții din care, ca din o comoară, să scoată „nouă și vechi”; când prin ziare se scriu lucruri cari pentru popor în loc de hrană sunt „otravă de moarte sufletească”, vizitațiunea canonică este un adevărat balsam alinător pentru o comună ce e cercetată de arhiereu, căci pe lângă imensul rezultat moral ce-l produce, mai are și darul de a da prilej poporului să-și manifesteze stima și iubirea către „Marele preot” carele ca urmaș al ss. apostoli, vine să-i cunoască și prin cuvinte eșite din inima plină de iubire părintească, îi îndeamnă a bea din apa cea vie a credinței strămoșești.

De vizitațiunea canonică a Prea Sfințitului Episcop diecezan a fost părtaşă și comuna *Câlnic*, unde s'a târnosit (sfințit) biserica, care s'a zidit la a. 1794, iară a fi fost sfințită până azi prin episcop.

A fost o serbare care se va pomeni din genunche în genunche, căci era serbarea hramului ei, ss. apostoli Petru și Pavel.

Prea Sfinția Sa, însoțit de diaconul episcopesc pâr. Teodor Roșca, a sosit în comună la 9 ore a. m., fiind întâmpinat la marginea comunei de un banderiu de călăreți, apoi la podul de peste Bârzava, sub arcu triumfal, a fost bineventat de primarul comunei Petru Ion

și membrii consiliului comunal, iar la ușa dela curtea bisericii, de parohul Petru Ieremia, carele dă raport despre activitatea ce a desfășurat-o în decurs de 42 ani în viața pastorală, lucrând la bunăstarea morală și materială a comunei bisericești, servind drept dovadă edificiile publice și cele 4 cimiterii îngrădite cu gard de fier, pe soclu de beton și frumoasele donațiuni în obiecte de artă, ce s'au făcut din evlavie curată, pentru înfrumșetarea casei Domnului. In sunetele troparului hramului Prea Sfinția Sa este condus în biserică, care pe lângă iconostasul și pictura artistică de pe el, era frumos împodobită cu daruri dela evlavioșii creștini.

După îmbrăcarea cu odoarele arhieriești, Prea Sfinția Sa luând pe disc s. moaște, face încunjurarea, stropirea cu aghiasmă și ungerea cu s. Mir a bisericii, rostind rugăciunile, evangheliile prescrise la târnosirea bisericii, în sunetul troparului mult grăitor: „Înoește-te, înoeste-te noule Ierusalime, că Ți-a venit ție lumina și slava Domnului peste tine a răsărit. Această casă Tatăl o au zidit. Această casă Fiul o au întărit. Această casă Duhul sfânt o au înoit, o au luminat și o au întărit și au sfințit sufletele noastre”. După care ajungând în dreptul turnului, Prea Sfințitul rostește de trei ori troparul: „Ridicați boeri porțile voastre și vă ridicați porțile cele vecinice și va intra împăratul slavei”; iar răspunsul dat de Arhiereu, la întrebarea din biserică: „Cine este acela împăratul slavei?” „Domnul cel tare și puternic etc.” îl repetează cântându-l corul Oastei Domnului, care a executat toate răspunsurile liturgice sub conducerea episcopului Ion Magheț.

Se procedează la așezarea s. moaște și după terminarea acestui serviciu, Prea Sfințitul a avut bunăvoința a sfinți 2 rânduri de odăjdii noi, procurate de epitropia parohială dela Librăria diecezană.

Urmează s. liturgie, la care au fost împreună slujitori preoții Petru Ieremia, Dr Iosif Ieremia, Ioan Vida și Petru Albeanu.

Momentul când diaconul episcopesc, pâr. Teodor Roșca cu dichierul și trichierul în mâni, din mijlocul ușilor împărătești a glăsuț: „Așa să lumineze lumina voastră, înaintea oamenilor etc.” (Matei 5, 16) a fost ceva înălțător, căci poporul pâna aci n'a mai văzut diacon servind și serviciu dumnezeesc condus de episcop.

La priceasnă, fiind biserica arhiplină, Prea Sfinția Sa a binevoit a vorbi despre însemnătatea actului, arătând că este de lipsă, ca biserica să fie sfințită prin arhiereu. și că ce înseamnă așezarea s. moaște în sfânta masă. Începând dela urzirea creștinismului, până la

recunoașterea credinței creștine ca religione de stat (a. 313), arată luptele și prigonirile ce le-au suferit creștinii, cari au lăsat a fi uciși pentru credința lor, iar urmașii, în chip de evlavie, pe mormintele lor au zidit biserici și le-au închinat mucenicilor. Înmulțindu-se comunitățile creștine, s'a ridicat în fieștecare comunitate o biserică, dar pentru lipsa de morminte de mucenici, fiecare comunitate a fost mulțumită a avea chiar și numai un oscior, pe care l-a așezat în sfântul prestol. Trece apoi la combaterea răului lătit în Banat și ilustrează cu exemple vii, că dacă nu se va lupta din partea tuturor contra acestui rău social, în scurtă vreme poporul nostru va peri și mândrul Banat va fi stăpânit de neamuri străine. Poporul emoționat ovaționează pe Prea Sfințitul Stăpân și fiecare în gândul său ruga pe bunul Dumnezeu, că precum s'a arătat împăratului și prorocului Solomon la sfințirea bisericii, așa să asculte și rugăciunea bunului nostru Arhiepiscop.

După terminarea s. liturgii și împărțirea anaforei pe care voia fiecare să o primească din mâinile preotului celui Mare, clerul și poporul petrece cu litia, în sunetul troparului hramului, pe Prea Sfințitul Arhiepiscop, la casa parohului Petru Ieremia, unde s'a dat masa festivă. Înainte de a se așeza la masă, Prea Sfințitul face vizite la parohul Petru Albeanu și notarul Ion Crina, apoi primește consiliul și epitropia parohială, cari au venit să-și facă reverința și să mulțumească Prea Sfinției Sale pentru bunăvoința de a sfinți biserica și a o înzestra cu s. moaște, pe care strămoșii lor au ridicat-o și închinat-o ss. apostoli Petru și Pavel. Împărțindu-le binecuvântarea arhiepiscopă, îi îndeamnă a lucra și mai departe tot în bunăînțelegere la menținerea lucrurilor frumoase ce le-au realizat.

După ridicarea mesei și controlarea oficiului parohial, se cercetează comuna *Terova*, spre a se servi s. vecernie.

Înainte de a intra în această comună, semnale anunță sosirea înaltului oaspe; se ivește spre întâmpinare o ceată de vre-o 40 călăreți, cari flanchează mașina de ambele părți; iar la intrarea în comună, sub arcul triumfal, așteaptă primarul cu consiliul comunal și cel parohial și bineventând se intră în comună, unde pe ambele părți erau plantați arbori și ordinea era susținută de feciorii premilitari și de străjerii școalei primare, care cu dreapta întinsă, aveau o ținută marțială și ovaționau pe Arhiepiscop.

Înainte de a intra în curtea bisericii, preotul Ioan Franț, încunjurat de preoții Ion Vida, Dr Iosif Ieremia și Petru Albeanu, face darea de seamă despre activitatea pastorală din cei 6 ani

ai păstoririi și scoțând în relief hărnicia oamenilor cari în anul 1929 au spesat numai cu cumpărarea casei parohiale 300.000 Lei; arată și scăderile ce s'au încuibat în timpul mai nou, căsătorindu-se minori sub vârsta oprită de lege. În fine roagă pe Prea Sfințitul să binecuvânte biserica, casele, holdele și tot rodul comunei spre a fi feriți de toate plăgile.

Se intră în biserică și sub conducerea Prea Sfinției Sale în soborul preoților de mai sus, se săvârșește s. vecernie. La finea ei, în biserica plină de popor, Prea Sfințitul, mănecând dela citatul: „Căutați mai întâiu împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui, și toate celelalte se vor adauge vouă“ (Matei 6, 33), sfătuește poporul a nu se alipi atât de bunurile lumesti, căci acelea sunt trecătoare, ci să grijască de suflet, ca de lucrul cel nemuritor, pentru care avem a răspunde înaintea Tatălui ceresc, și în lupta vieții, vom putea învinge, dacă vom cerceta regulat biserica, și vom învăța a ne ruga, căci numai atunci va avea efect și binecuvântarea arhiepiscopă ce o imploră. Apoi, fiind această comună la o distanță de numai 2 klm. de centrul industrial Reșița, îi îndeamnă a se feri trupește și sufletește, în contactul cu neamurile străine, de învățăturile lor, căci au scopuri tainice și tind la desființarea noastră ca neam și biserică.

După vecernie se cercetează oficiul parohial și aflându-se totul în ordine, Prea Sfințitul este plăcut impresionat de bunăînțelegerea ce domnește între preot și învățător, fiind ambii fii comunei, al căror glas se ascultă, servind drept dovadă frumoasa manifestație ce a făcut-o poporul înaltului oaspe, dela care n'a lipsit aproape nimic din comună. Tot în ovațiunile și deprinderile militare ale premilitarilor și micilor străjeri, am fost petrecuți până la eșirea din comună.

Duminecă în 30 Iunie la ora 8 a. m. se pornește din Călnic, peste Bocșa-montană, la *Ezeriș*, unde sosim la 9 ore a. m. fiind întâmpinați de un banderiu și la poarta s. biserici de preoții comunei Lazar Voin și Ioachim Jurca, apoi Antonie Atnagea din Zorlenț și Dr Iosif Ieremia, d-l primpretor Ion Gașpar, d-l consilier la curtea de apel în pensiuie Dr Aurel Oprea și întregul popor. Preotul Lazar Voin face raport despre starca religios-morală a parohiei și accentuiază lipsa de copii ca o boală socială a vremilor de azi, față de care asistența socială și medicală nu lucrează cu efortul cuvenit.

Se intră în s. biserică, carea e sfințită încă din anul 1802 de episcopul sârbesc Iosif Ioanovici Șacabent. Prea Sfințitul îmbrăcându-se în ornatele arhieresti, mai adăugându-se la

soborul preoților și administratorul protopresbiteral Petru Ieremia, se începe liturgia, cântând răspunsurile liturgice Oastea Domnului, remarcându-se la cântare 2 voci în alt, ale ostașelor.

În decursul s. liturgii, la priceasnă, Prea Sfințitul mănecând dela textul: „Cela ce va să vină după mine, să se lapede de sine, să-și ia crucea sa și să vie după mine. Că cine va vrea să-și mântuiască sufletul său, perde-l va, iar cine-și va perde sufletul pentru mine și pentru evanghelie, acela îl va mântui pe el“ (Marcu 8, 34—35). Arată poporului ce păcat mare e a lupta contra firii și a se lipsi de copii, cari sunt speranța bătrânețelor, și aceia cari au să moștenească agoniseala noastră. Să se ferească da ademenirile sectanților, cari sunt în slujba străinilor și caută pe diverse căi a nimici jertfa ce au adus-o frații noștri pentru închegarea neamului.

După serviciul divin se cercetează oficiul parohial și se ia masa în casa ospitală a preotului Lazăr Voîn.

După masă, la ora 3, se pornește spre *Fărling*, unde suntem întâmpinați la marginea comunei de un banderiu de călăreți și de primpretorul plasei Logoj d-l Bujor Barbu, care binevintează, împreună cu primarul comunei Petru Sciopone, pe Arhiereu și se face intrarea în comună, care are o lungime de 5 klm. La biserică întâmpină preotul comunei Aurel Avramescu, Dr Iosif Ieremia, P. Voștinariu, D. Bli-dariu și Gh. Ienciu. După ce se face raportul despre stările din comună, se intră în biserică, o zidire veche (de prin anul 1760) dură cum totul apare în această comună arhaic și neglijat. E o comună de vr'o 2400 suflete, dintre cari 1900 ortodoxi, 470 gr. cat. și vr'o 30 bapțiști. Biserica în stare slabă, asemenea și școala, iar casa notarială o ruină. Analfabeți 70% și școala slab cercetată.

Ochiul ager al Păstorului, la intrarea în biserică și din ținuta poporului l-a pus imediat în curat cu situația și de aceea după săvârșirea vecerniei, a vorbit poporului să nu se îngrijească atât de cele lumești, ci de rugăciune, căci biserică e o dovadă, că ei nu cercetează lăcașul Domnului și nu grijesc de bunăstarea lui. Îi îndeamnă pe intelectualii satului a forma un comitet de acțiune, ca în timpul cel mai scurt să se renoveze fundamental această biserică. Apoi dând unele sfaturi preotului cu privire la aranjamentul din s. biserică, merge la casa preotului, unde se face revizia oficiului parohial.

Prea Sfințitul a aflat cu cale a cerceta și

pe preotul gr. cat. și biserica lor și după ce îi improspătează din nou preotului ce are de făcut și recomandă intelectualilor din comună, ca medicului Tișu, notarului Dragonescu și primarului Sciopone să-și facă datoria, punându-se în fruntea mișcării pentru regularea bisericii, în ovațiunile poporului părăsește comuna luând calea prin Logoj spre a ajunge la reședință.

Bunul Dumnezeu să-i dea blândului și înțeleptului nostru Arhiereu sănătate, spre a ne mai vizita în tractul Bocșei-montane, dacă nu alt când, apoi la instalarea nou alesului protopresbiter.

Raportor

La „Piatra Scrisă“ - Armeniș

Acțiunea de propagandă religioasă, culturală și socială

a Batalionului 2 Grăniceresc de Gardă din Caransebeș.

Domnul Comandant al Batalionului 2 Grăniceresc, Lt-Colonel Iliescu Manole a luat frumoasa inițiativă de a sprijini orice mișcare religioasă, culturală și socială ce s'ar manifesta în regiunea grănicerească. Astfel anul acesta, Duminecă 23 Iunie 1935, un detașament de 100 ostași din Batalionul 2 Grăniceresc de Gardă, a luat parte la procesiunea și solemnitatea religioasă dela „Piatra Scrisă“. La orele 6 dimineața, acest detașament s'a întrunit în fața sf. biserici din Armeniș, de unde a pornit cu litia spre „Piatra Scrisă“ având în frunte pe P. O. D. preot-maior Buracu Coriolan, confesorul Bat. 2 Grăniceresc de Gardă, asistat de O. D. preot Pop Romulus din Caransebeș și însoțit de d-l Maior Dr Gurgu Mihail din Bat. 2 Grăniceresc.

La „Piatra Scrisă“ P. O. D. protopop militar Buracu Coriolan asistat de părintele Pop Romulus a rostit o rugăciune pentru ostași, după care detașamentul a fost întrebuințat pentru menținerea ordinii.

Ținuta și atitudinea demnă și ostășească a acestui detașament grăniceresc, a stors admirația publicului doritor de ordine și disciplină.

Rând pe rând sosesc litile din satele din apropiere. Cea dintâi sosește litia din Feneș cuprinzând masa compactă a satului, apoi cele din Valea Timișului, Valea Bistrei, rând pe rând.

Liturgia a fost oficiată de un sobor impozant de preoți în fața unui public destul de numeros. Părintele protopop militar în cuvinte mișcătoare arată însemnătatea locului sfânt „Piatra Scrisă“, cetind la sfârșit mulțimei îngenunchiate, rugăciunea sfintei Treimi.

La orele 12 a avut loc o grandioasă manifestație grănicerească în fața primăriei Armeniș, unde se adunase o imensă mulțime spre a auzi cuvântul delegaților Batalionului 2 Grăniceresc.

D-l director pens. Băcilă Florea arată în câteva cuvinte rostul-intrunirii, prezentând mulțimei pe cei doi reprezentanți ai Batalionului 2 Grăniceresc.

Primul vorbește d-l Maior Dr Gurgu M., care descrie în termeni militari istoricul înființării Bat. 2 Grăniceresc, precum și rolul acestei unități de elită în îndrumarea grănicerimei pe teren militar, religios, cultural, economic și social. Incheie strigând împreună cu mulțimea adânc entuziasmată: „Trăiască M. Sa Regele Carol II. Comandantul onorific al Batalionului 2 Grăniceresc!”

Ia apoi cuvântul P. O. D. preot maior Buracu C. Prea Cucernicia Sa istorisește, cu lux de amănunte, falnicul trecut al grănicerilor, înșirând faptele merituose ale vechilor grăniceri, fruntași de seamă.

Trece apoi la faptele de jertfă aduse pe altarul națiunii Române de către vechea și nobila familie de Iacobici, originară din frunțașă comună grănicerească Armeniș. Amintește trecutul plin de fapte mărețe ale colonelului † Mihail Iacobici, ale † Elenei de Iacobici etc.

Cu adâncă durere, constată că azi — din familia de Iacobici — nu mai viețuiește decât d-l General Adjutant Iacobici I., comandantul Diviziei de Vânători de Munte din Bistrița.

Ca încheiere propune să se ia inițiativa ridicării unui monument al eroilor satului cu fotografiile membrilor familiei de Iacobici. În acest scop P. O. D. protopop Buracu donează — ca prim fond — suma de 200 Lei și îl roagă pe d-l notar Suru să deschidă o listă de subscripție. Pusă în circulație această listă, s'a adunat pe loc, numai dela cei câțiva intelectuali, suma de 1800 Lei.

Au mai donat: d-l Dr Ionescu Gh., notar public Teregova 200 Lei, d-l Maior Dr Gurgu M. 200 Lei, d-l avocat Băcilă Gh. 200 Lei, d-l director pens. Băcila Florea 200 Lei, d-l impiegat de mișcare Lică A. din Armeniș 500 Lei, d-l dir. Șandru Petru din Feneș 100 Lei, d-l publicist Lăzăruică Ion 100 Lei, d-l director Georgescu din Armeniș 100 Lei etc.

Incheie seria cuvântărilor d-l impiegat de mișcare C. Lică din gara Armeniș, care adânc mișcat mulțumește în numele populației P. O. D. preot maior Buracu C. și d-lui maior Dr Gurgu M. pentru conferințele pline de învățătură ținute populației.

Cu această ocazie s'a expedit următoarea scrisoare-telegramă:

„D-lui General Iacobici

Bistrița

Intruți în comuna D-tre de origine, Armeniș, cu mare entuziasm s'a decis ridicarea unui monument în amintirea înaintașilor D-V. Populația comunei Vă așteaptă cu multă bucurie și dragoste.

Devotați: preot-maior Buracu, maior Gurgu, învățător Băcilă, notar public Dr Ionescu, inginer Crivianu, avocat Băcilă, notar Suru, preot Pepa, primar Dragomir, director școlar Georgescu, publicist Lăzăruică“.

Cronicar.

Preoții cari au încă bonuri de impozite

la cassa diecezană să caute să le ridice în

țimpul cel mai scurt.

ȘTIRI

Pentru monumentul Ioan Popasu au mai intrat următoarele contribuții: Prof. Matei Armaș 200 Lei, F. Pop 100, Com. bisericească Gârliște 1165, Lt.-Colonel Romulus Boldea 200, V. Popovici Satul-nou 611, Of. Protopresb. Făget 857, George Murariu Mehadia 2000, Liceul „T. Doda” 975, Școala normală Caransebeș 976, pr. D. Popoviciu Pecenișca (a 2-a contrib.) 100, pr. T. Băianțu și comuna bisericească Românești 140.

La pelerinajul dela „Piatra Scrisă” din acest an credincioșii au dăruit pentru capela de acolo frumoasa sumă de 5008 Lei. Față de trecut, contribuția aceasta simțitor sporită, constituie indiciu îmbucurător că simțământul de jertfă al creștinilor noștri crește neîncetat. Dumnezeu să le ajute tuturor și să le dea prisos de sănătate și de fericire!

O colectă frumoasă pentru monumentul Popasu a realizat preotul Axentie Popoviciu din Gârliște. Sfinția Sa a trimis încoaci suma de 1165 lei. Sume frumoase au mai trimis și preoții: G. Tătucu Iablanita, V. Popoviciu Satul-nou, G. Frățilă Glimboca. Cei cari nu au trimis încă nimic, s'ar putea orienta după exemplul de mai sus, că fapta bună are viață lungă!

O donație de peste hotare. Cu o laudabilă punctualitate, an de an în preajma pelerinajului ce se face la Piatra Scrisă, ne sosește din Viena donația unei doamne: obolul ei pentru lăcașul Domnului. Este văduva Locot.-Colonelului G. Trailovici, care jertfește din modestul ei câștig pentru odihna răposatului ei soț, fiu al Graniței noastre bănățene. Dumnezeu să-i însemne jertfa ei la cer!

Examen de licență. D-l Aristide Dragomir, fiul prim notarului nostru T. Dragomir, și-a susținut teza de licență la facultatea de teologie a Universității din Cernăuți, fiind declarat licențiat. Felicitări!

A V I Z.

Nr. 348 ex 1935.

Cătră Onorații membrii ordinari și ad hoc, preoți și mireni ai Adunării protopresbiterale electorale din protopresbiteratul ort. rom. al Logojului.

Prin decisiul Veneratului Consiliu eparhial din Caransebeș ddto. 28 Decembrie 1934 Nr. 6983 B. ex 1934 și respective ddto. 20 Mai a. c. Nr. 1282 B. ex 1935, primind subsemnatul onorifica însărcinare de a conduce actul alegerii de protopresbiter al protopresbiteratului Logojului, am onoare — acum după ce s'au îndeplinit toate cele **prescise pentru efectuarea acestui act** — a convoca și a declara prin aceasta de convocată Adunarea protopresbiterală pentru alegerea de protopresbiter pe **Sâmbătă în 27 Iulie 1935 la ora 11 a. m. în biserica parohială din Logoj.**

Bocșa-montană în 3 Iulie 1935.

PETRU IEREMIA

adm. ppter al Bocșei-montane
și comisar consistorial.

Notă Oficială.

Nr. 3758 E. 1935.

Către Prea On. Oficii protopresbiterale și On. Oficii parohiale din eparhia ort. rom. a Caransebeșului.

Privitor la depunerile ce le are eparhia noastră la bănci — considerând că „Legea pentru lichidarea datorilor agricole și urbane” din 7 Aprilie 1934 este în curs de aplicare atât prin aranjamentul băncilor pe cale amiabilă cu creditorii lor, sau prin stabilirea capacității lor reale de plată din partea comisiunii de arbitraj, iar pe de altă parte având în vedere declarațiile categorice ale Înalțului Guvern al Țării, că consideră definitivă în materie de asanare menționata lege și nu admite nici o amânare în ce privește plățile scadente, Adunarea eparhială a invitat Consiliul nostru eparhial să considere această lege ca definitiv aplicabilă și în consecință să pășască la încasarea creanțelor sale reduse, urmând ca acestea să fie investite după posibilitate în realități producătoare de venit sigur.

În continuare a decis Adunarea eparhială, că aceeaș procedură urmează să o aplice și comunele bisericesti față de creditorii lor.

Încât privește depunerile dela băncile a căror capacitate de plată nu e încă definitiv stabilită, Adunarea eparhială a hotărât, ca deocamdată prin înțelegere reciprocă să se obțină cota maximă din sumele alocate.

De încherere ținem să subliniem, că orice înțelegere ar face comunele bisericesti, aceea trebuie trecută prin ambele corporațiuni parohiale și înaintată Consiliului eparhial pentru aprobare.

Caransebeș în 28 Iunie 1935.

Episcopul diecezan:
† Vasile

Publicațiune de licitație.

Pentru darea în întreprindere a zidirei bisericii ort. rom. din com. Șipet, jud. Timiș-Torontal, se publică licitație cu oferte închise și sigilate, care se va ține în **21 Iulie 1935 ora 11 a. m.** în sala școlii confesionale ort. rom. din Șipet, observându-se, că prețul de exclamare conform devizului de spese este 1.429.959 lei.

1. Planurile și devi-ul de spese, precum și condițiunile generale și speciale se pot vedea zilnic la oficiul parohial între orele 9—12 până la data de 18 Iulie a. c. inclusiv.

Se accentuează, că până la 31 Octomvrie 1935 are să se ridice edificiul în roșu, punându-se numai sub acoperământ, iar celelalte lucrări se vor continua în anul 1936, când timpul va fi potrivit pentru executarea de astfel de lucrări.

Întrucât comuna bisericescă n'ar putea achiziționa capitalul necesar pentru lucrările, ce se vor executa în anul viitor 1936, antreprenorul nu poate forța pe cale judecătorească despăgubire pentru cazul, că din lipsă de fonduri lucrarea nu s'ar putea continua.

2. Concurenții vor înainta deodată cu ofertele închise și sigilate și vadiul de 10% din prețul oferit, în bani gata sau în hârtii de valoare acceptabile, excludându-se bonurile de impozit.

3. Nu vor fi admiși la licitație, decât numai ingineri și arhitecți, cu preferință de aceia cari au mai zidit biserici.

4. Antreprenorul pe care va rămâne zidirea va avea să solvească la mâna proiectantului suma prevăzută în deviz, adică 56.000 lei, pentru elaboretele tehnice.

5. Condițiile de plată din partea comunei bisericesti se pot vedea la oficiul parohial până inclusiv 18 Iulie a. c.

6. Concurenții nu pot pretinde nici un fel de spese de deplasare, sau spese pentru participarea la licitație, sau diurne, sau altfel de spese.

7. Cărămida, pietrișul, nisipul necesare zidirei bisericii, precum și întreg cărăușitul le pune comuna bisericescă, în natură, la dispoziția antreprenorului.

8. Consiliul parohial își rezervă dreptul a alege și a da lucrările celui antreprenor, în care va avea cea mai mare încredere, eventual a le respinge toate ofertele, fără motivare, și a face pe loc licitație publică verbală.

9. Contractul ce se va încheia cu antreprenorul va deveni pentru antreprenor obligator imediat după semnare, iar pentru comuna bisericescă numai după aprobarea acestuia de către Ven. Consiliu eparhial.

Spesele de contract, impozitul proporțional și timbrele îl privesc pe antreprenor.

Șipet, din ședința consiliului parohial ținută la 19 Maiu 1935.

Pr. **Toma Porumb**
președinte

1—2

Nicolae Zâmcea
secretar

Comitetul Școlii Normale de învățatori „Ioan Popasu” din Caransebeș.

Nr. 899/1934—1935.

Publicație de licitație.

Comitetul Școlii Normale de învățatori „Ioan Popasu” din Caransebeș, aduce la cunoștință că în ziua de **11 Iulie 1935 ora 11 a. m.** se va ține licitație publică în cancelaria școlii pentru executarea lucrărilor de reparațiuni, de zidărie, spoit și zugrăvit necesare în localurile numitei școli.

Licitația se va ține în conformitate cu art. 88—110 din Legea Contabilității Publice, Regulamentul O. C. L. și cu normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127/1931.

Licitanții vor depune ofertele scrise și sigilate împreună cu o garanție de 5% din prețul licitat.

Ofertele se vor face în conformitate cu caetul de sarcini, care se poate vedea în toate zilele la orele 8—12 a. m. în cancelaria școlii.

Caransebeș la 3 Iulie 1935.

Președintele Comitetului:

Gh. Repede

Secretarul Comitetului:

Gh. Neamțu

